

ආර්ථික විද්‍යාව

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර උසස් පෙළ විභාගය

සඳහා විෂයානුබද්ධ පුනරීක්ෂණ සංවිනය

03. වෙළෙඳපොළට රජය මැදිහත් වන ආකාරය

බහුවරණ ප්‍රශ්න

අංක 01 සිට 20 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට දී ඇති පිළිතුරු අතරින් නිවැරදි හෝ වඩාත් ගැලපෙන හෝ පිළිතුර තෝරන්න.

1. වෙළෙඳපොළේ යම් භාණ්ඩයක් සම්බන්ධයෙන් පැවතිය හැකි විවිධ මිල ගණන් යටතේ ඉල්ලුම් ප්‍රමාණයන් දැක්වෙන ලේඛනයකි. මෙම භාණ්ඩයට අදාළ සැපයුම් සමීකරණය වන්නේ, $Q_s = -100 + 4P$ වේ. වෙළෙඳපොළ සමතුලිත මිල හා ප්‍රමාණය කොපමණද?

P	Qd
0	80
5	70
10	60
15	50

- (1) මිල රු.20 ඒකක 30 (2) මිල රු.15 ඒකක 10 (3) මිල රු.60 ඒකක 40
(4) මිල රු.3.30 ඒකක 73 (5) මිල රු.30 ඒකක 20

2. එක්තරා භාණ්ඩයක් සම්බන්ධයෙන් පවතින සැපයුම් සමීකරණය $Q_s = -100 + 2p$ නම් මෙම භාණ්ඩය සඳහා රජය විසින් රු. 10/- ක බද්දක් පැනවූවේ යැයි සිතන්න. බද්දට පසු නව සැපයුම් සමීකරණය

- (1) $Q_{s1} = -100 + 2p$ (2) $Q_{s1} = 120 - 2p$ (3) $Q_{s1} = -120 + 2p$
(4) $Q_{s1} = 100 - 2p$ (5) $Q_{s1} = 100 + 2p$

3. වෙළෙඳපොළේ පවතින යම් භාණ්ඩයක් සම්බන්ධයෙන් පවතින ඉල්ලුම් හා සැපයුම් සමීකරණය පහත දැක්වේ.

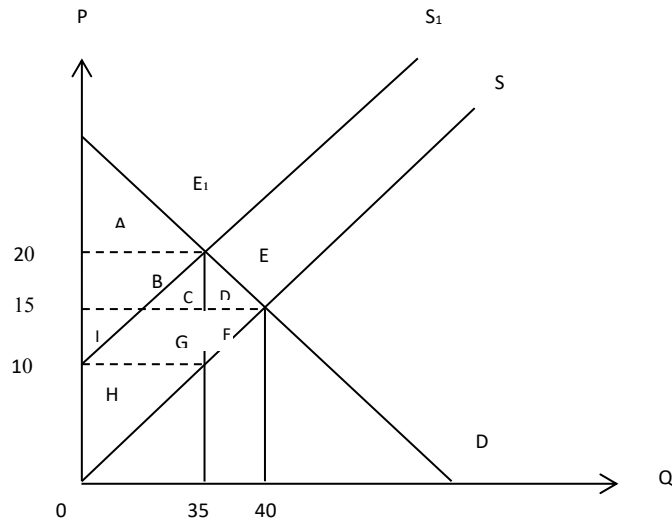
$$Q_d = 600 - 10p$$

$$Q_s = 10p$$

රජය විසින් මෙම භාණ්ඩය සඳහා රු. 10/- ක බද්දක් පැනවූයේ නම් බද්දට පසු නිෂ්පාදකයාට ලැබෙන මිල කීයද ?

- (1) රු.25/- (2) රු.30/- (3) රු.20/- (4) රු.50/- (5) රු.35/-

4.

මෙම ප්‍රස්තාරයට අනුව වෙළෙඳපොළ ඉල්ලුම් හා සැපයුම් වක්‍ර D හා S මගින් දැක්වෙන අතර බද්දක් පැනවීමෙන් පසු සැපයුම් වක්‍රය S₁ මගින් දැක්වේ. මේ අනුව මෙම භාණ්ඩය සඳහා,

	සමතුලිත මිල	බද්දේ ප්‍රමාණය	බද්දෙන් පසු පාරිභෝගිකයාගේ මිල	බද්දෙන් පසු නිෂ්පාදන මිල
(1)	20	10	5	10
(2)	10	5	5	20
(3)	15	10	20	10
(4)	10	15	10	20
(5)	15	10	10	20

5. යම් භාණ්ඩයකට අදාළ ඉල්ලුම් හා සැපයුම් සමීකරණය පහත දැක්වේ.

$$Q_d = 80 - 2p$$

$$Q_s = 2p$$

සමතුලිතයේදී පාරිභෝගික අතිරික්තය කීයද?

- (1) රු.400/- (2) රු.800/- (3) රු.600/- (4) රු.500/- (5) රු.700/-

6. පූර්ණ අනමා ඉල්ලුම් අවස්ථාවකදී මුළු බදු බර දැරීමට සිදුවන්නේ,

- (1) නිෂ්පාදකයාටය.
- (2) පාරිභෝගිකයාටය.
- (3) පාරිභෝගිකයා හා නිෂ්පාදකයා සම සමව බදු බර දරයි.
- (4) පාරිභෝගිකයාට වැඩි බදු බරක් ද නිෂ්පාදකයා අඩු බදු බරක්ද දරයි.
- (5) පාරිභෝගිකයාට අඩු බදු බරක් ද නිෂ්පාදකයා වැඩි බදු බරක්ද දරයි.

7. අනමා ඉල්ලුම් අවස්ථාවකදී රජය විසින් බද්දක් පැනවීමෙන් බදු බර බෙදී යන්නේ,

- (1) පාරිභෝගිකයාට පමණි.
- (2) රජයට පමණි.
- (3) පාරිභෝගිකයාට හා නිෂ්පාදකයාට බදු බර සම සමව බෙදී යයි.
- (4) නිෂ්පාදකයාට පමණි.
- (5) වැඩි බදු බරක් පාරිභෝගිකයාටත් අඩු බදු බරක් නිෂ්පාදකයාටත් බෙදී යයි.

8.

මිල	ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය	සැපයුම් ප්‍රමාණය
0	100	0
5	80	100
10	60	200
15	40	300
20	20	400
25	0	500

ඉහත වෙළෙඳපොළ තොරතුරු අනුව රජය විසින් භාණ්ඩය මත රු.2 ක සහනාධාරයක් නිෂ්පාදකයාට ලබා දුන්නොත් නව සැපයුම් සමීකරණය වන්නේ,

(1) $Q_s = 100 + 20p$

(2) $Q_s = 40 + 20p$

(3) $Q_s = -100 + 20p$

(4) $Q_s = -100 + 20p$

(5) $Q_s = 20p$

9. $Q_d = 80 - 2p$, $Q_s = 2p$ නම් නිෂ්පාදකයා මත රු. 5 ක සහනාධාරයක් ලබා දුන් පසු නිෂ්පාදක අතිරික්තය කීයද?

(1) රු.506.25

(2) රු.1010.50

(3) රු.1012.50

(4) රු.906.25

(5) රු.500.50

10. උපරිම මිල පැනවූ පසු වෙළෙඳපොළ තුළ බිහිවන තත්ත්වයන් වන්නේ,

(1) කළුකඩ මිල, අධි ඉල්ලුම

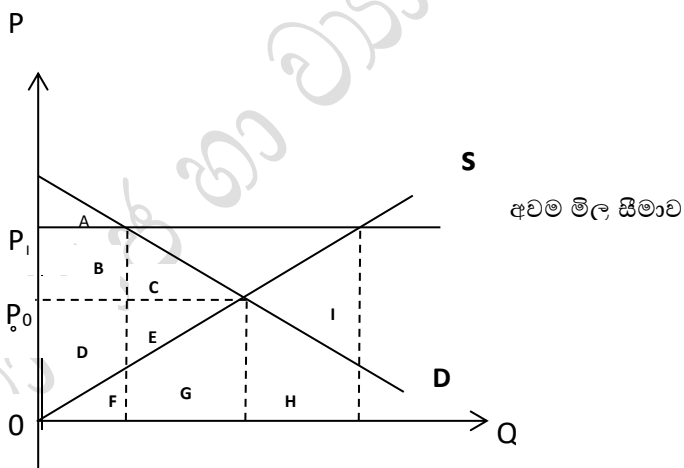
(2) පෝලීම් ක්‍රමය, අධි

(3) කළුකඩ මිල, අධි සැපයුම

(4) වෙනත් භාණ්ඩයක් සමඟ සම්බන්ධ කොට සලකා කිරීම හා අධි සැපයුම

(5) සලකාපත් යොදා ගැනීමය, උගත පූර්ණ ගෙවීම් ක්‍රමය

11.

අවම මිල සීමාව පැනවීමෙන් පසු ආර්ථික අතිරික්තය වන්නේ,

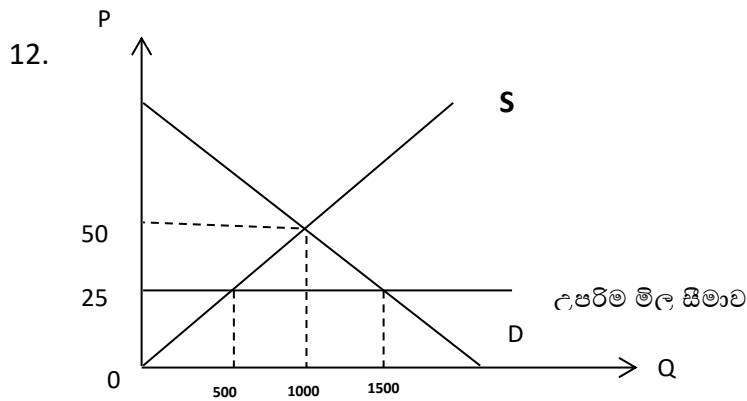
(1) $A+B+C+D+E$

(2) $A+B+D$

(3) $B+C+D+E$

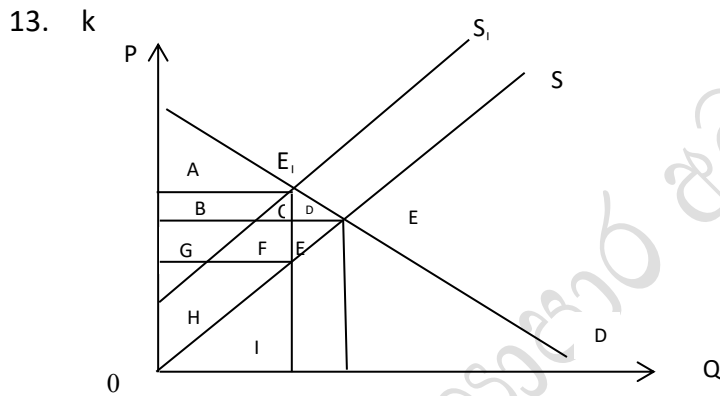
(4) $F+G+H$

(5) $C+E$

උපරිම මිල සීමාව පැනවීමෙන් පසු වෙළෙඳපොළේ පැවතිය හැකි අධි ඉල්ලුම් තත්ත්වය කීයද?

- (1) 0 (2) 500 (3) 1000 (4) 1500 (5) 2000

ඉහත ප්‍රස්තාරයෙන් දැක්වෙන්නේ සහල් සඳහා පවතින ඉල්ලුම හා සැපයුමයි. රජය විසින් සහල් සඳහා බද්දක් පැනවූයේ නම් බද්ද නිසා රජය ලැබූ බදු ආදායම වන්නේ,

- (1) B C G F වේ. (2) C F D E වේ. (3) G F වේ.
(4) A B C G F H වේ. (5) H I වේ.

14. $Q_d = 200 - 4p$, $Q_s = -120 + 6p$ මිල රු.30 දී අධි ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය ගණනය කරන්න.

- (1) ඒකක 20 (2) ඒකක 40 (3) ඒකක 80
(4) ඒකක 100 (5) ඒකක 60

15. වෙළෙඳපොළ ඉල්ලුම් හා සැපයුම් සමීකරණය පහත දැක්වේ.

$$Q_d = 80 - 2p$$

$$Q_s = 2p \text{ නම් රජය විසින් රු.5 ක සහනාධාරයක් ලබා දුන්නේ නම් සහනාධාරයට පසු සැපයුම්}$$

සමීකරණය,

- (1) $Q_{s_1} = 2 + 10p$ (2) $Q_{s_1} = 10p$ (3) $Q_{s_1} = 10 - 2p$
(4) $Q_{s_1} = 2p$ (5) $Q_{s_1} = 10 + 2p$

16. කෘෂිකාර්මික භාණ්ඩ මිල ස්ථායීකරණය සඳහා රජයට ගතහැකි ක්‍රියාමාර්ගයක් නොවන්නේ,
 (1) අවම මිල ප්‍රතිපත්තිය
 (2) සහතික මිල ක්‍රමය
 (3) උෞන පූරණ ගෙවීම් ක්‍රමය
 (4) උපරිම මිල ප්‍රතිපත්තිය
 (5) අපනයනය සඳහා සහනාධාර ලබාදීම.
17. අවම මිල ප්‍රතිපත්තිය නිසා වෙළෙඳපොළ තුළ ඇති විය හැකි ප්‍රතිවිපාකයන් වන්නේ,
 (1) අධි ආයෝජන තත්ත්වයක් හට ගැනීම.
 (2) පෝලිම් ක්‍රමයක් බිහිවීම.
 (3) අල්ලස් මගින් සලාක කිරීම.
 (4) කළු කඩ මිලක් බිහිවීම.
 (5) සලාක පත් යොදා ගැනීම.
18. ප්‍රශ්න අංක 18 හා 19 සඳහා මෙම ඉල්ලුම් සැපයුම් සමීකරණ භාවිතයෙන් පිළිතුරු සපයන්න.
 $Q_d = 200 - 4p$
 $Q_s = -40 + 6p$ රජය විසින් රු. 5/- සහනාධාරයක් සැපයුවේ නම් සහනාධාරයට පසු සැපයුම්කරුවන් ලබන මිල වන්නේ,
 (1) රු.21/- (2) රු.26/- (3) රු.27/- (4) රු.30/- (5) රු.28/-
19. රු. 5/- ක් වූ සහනාධාරය නිසා වැඩි වාසිය හිමිව ඇත්තේ,
 (1) නිෂ්පාදකයාටය.
 (2) පාරිභෝගිකයාටය.
 (3) රජයටය.
 (4) පාරිභෝගිකයාට වැඩි වාසියකුත් නිෂ්පාදකයාට අඩු වාසියකුත් හිමි වේ.
 (5) නිෂ්පාදකයාට වැඩි වාසියක් හා පාරිභෝගිකයාට අඩු වාසියකි.
20. තරඟකාරී වෙළෙඳපොළේ අලෙවි වන භාණ්ඩයක ඉල්ලුම් නම්‍යතාව -0.2 ක්ද සැපයුම් නම්‍යතාව 0.3ක්ද වේ. මෙම භාණ්ඩය මත රජය රු.10ක බද්දක් පැන වූයේ නම්, නිෂ්පාදකයා දරණ බද්ද කොපමණද?
 (1) රු.2/- (2) රු.3/- (3) රු.4/- (4) රු.5/- (5) රු.6/-

ආර්ථික විද්‍යාව

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර උසස් පෙළ විභාගය
සඳහා විෂයානුබද්ධ පුනරීක්ෂණ සංවිනය

03. වෙළෙඳපොළට රජය මැදිහත් වන ආකාරය බහුවරණ ප්‍රශ්න සඳහා පිළිතුරු

1.	(5)
2.	(3)
3.	(1)
4.	(3)
5.	(1)
6.	(2)
7.	(5)
8.	(5)
9.	(1)
10.	(1)
11.	(2)
12.	(3)
13.	(1)
14.	(1)
15.	(5)
16.	(4)
17.	(1)
18.	(2)
19.	(2)
20.	(5)

ආර්ථික විද්‍යාව

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර උසස් පෙළ විභාගය
සඳහා විෂයානුබද්ධ පුනරීක්ෂණ සංචිතය

03. වෙළෙඳපොළට රජය මැදිහත් වන ආකාරය ව්‍යුහගත ප්‍රශ්න

සියළුම ප්‍රශ්න සඳහා පිළිතුරු සපයන්න.

1. (i) $Q_d = 300 - 4P$

$Q_s = -60 + 8P$

එක්තරා භාණ්ඩයක් සම්බන්ධයෙන් වෙළෙඳපොළ ඉල්ලුම් හා සැපයුම් සමීකරණ ඉහත දැක්වේ.

(a) වෙළෙඳපොළ සමතුලිත ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය හා සමතුලිත මිල ගණනය කරන්න.

(b) සමතුලිතයේදී මිල ඉල්ලුම් නම්‍යතාව ගණනය කරන්න.

(ii) මෙම භාණ්ඩය සඳහා රජය විසින් රු.6 ඒකක බද්දක් පැනවූයේ නම්

(a) බද්දට පසු සැපයුම් සමීකරණය ලියන්න.

(b) බද්දට පසු ගැනුම්කරුවා ගෙවන මිල කීයද?

(c) ඒකකයට ගැනුම්කරු දරන බදු බර කොපමණද?

(d) නිෂ්පාදකයා ලබන මිල කොපමණද?

(iii) අභිමත ආර්ථික සුබසාධනය ගණනය කරන්න.

2. $Q_d = 300 - 4P$

$Q_s = -60 + 8P$

(i) වෙළෙඳපොළ සමතුලිතයේදී සැපයුම් මිල නම්‍යතා ගණනය කරන්න.

(ii) සමතුලිතයේදී ආර්ථික අතිරික්තය කීයද?

(iii) රජය විසින් රු.6 ඒකක බද්දක් පැනවීමෙන් පසු ඒකක බද්ද නිසා පාරිභෝගිකයා හා නිෂ්පාදකයා දරන බදු ප්‍රමාණය කොපමණද?

(iv) බද්ද නිසා රජයට ලැබෙන බදු ආදායම සොයන්න.

(v) බද්දෙන් පසු පාරිභෝගික අතිරික්තය හා නිෂ්පාදක අතිරික්තය කීයද?

3. $Q_d = 300 - 4P$

$Q_s = -60 + 8P$

(i) භාණ්ඩයට රජය විසින් රු.25 උපරිම මිලක් නියම කළේ නම් වෙළෙඳපොළ තුළ ඇතිවිය හැකි ප්‍රතිවිපාක කවරේද?

(ii) එම උපරිම මිලේදී වෙළෙඳපොළ තුළ ඇතිවිය හැකි කළු කඩ මිල කීයද?

(iii) උපරිම මිල ප්‍රතිපත්තිය නිසා භාණ්ඩ සලාකනය සඳහා බිහිවිය හැකි මිල නොවන මාධ්‍යයන් මොනවාද?

(iv) උපරිම මිල හේතු කොටගෙන බිහිවන අධි ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය ගණනය කරන්න.

(v) උපරිම මිලට පසු සැපයුම් ප්‍රමාණය කොපමණ ප්‍රමාණයකින් අඩුවේද?

4. $Q_d = 300 - 4P$

$Q_s = -60 + 8P$

- (i) ඉහත භාණ්ඩයට රජය විසින් රු.6 ක ඒකක සහනාධාරයක් ලබා දීමට තීරණය කළේ නම් සහනාධාරයට පසු වෙළෙඳපොළ සමතුලිතය සොයන්න.
- (ii) සහනාධාරයට පසු නිෂ්පාදක හා පාරිභෝගික අතිරික්තය කීයද?
- (iii) සහනාධාරයෙන් පසු ගැනුම්කරුවා ගෙවන මිල හා සැපයුම්කරු ලබන මිල කීයද?
- (iv) රජයේ සහනාධාර පිරිවැය කීයද?
- (v) සහනාධාර නිසා අහිමි වන සුඛ සාධනය ගණනය කරන්න.

5. $Q_d = 300 - 4P$

$Q_s = -60 + 8P$

රජය විසින් ඉහත භාණ්ඩයට රු.40ක මිල ආධාරකයක් ලබා දී ඇති අතර අතිරික්තය සැපයුම් ආධාරක මිල යටතේ රජය විසින් මිලදී ගනී.

- (i) මෙම මිල ආධාරක ප්‍රතිත්තිය යටතේ රජයට දැරීමට සිදු වන පිරිවැය කොපමණද?
- (ii) මිල ආධාරක ප්‍රතිපත්තියට පසුව පාරිභෝගික හා නිෂ්පාදන අතිරික්තය කොතරම් ප්‍රමාණයක්වේද?
- (iii) අවම මිල සීමා නියම කිරීමෙහි ප්‍රතිවිපාක මොනවාද?
- (iv) අවම මිල ප්‍රතිපත්තිය අර්ථවත් කිරීම සඳහා ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග කවරේද?

ආර්ථික විද්‍යාව

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර උසස් පෙළ විභාගය
සඳහා විෂයානුබද්ධ පුනරීක්ෂණ සංවිනය

03. වෙළෙඳපොළට රජය මැදිහත් වන ආකාරය ව්‍යුහගත ප්‍රශ්න සඳහා පිළිතුරු

1.

$$\begin{aligned} \text{(i)} \quad Q_d &= 300 - 4P \\ Q_s &= -60 + 8P \\ Q_d &= Q_s \\ 300 - 4P &= -60 + 8P \end{aligned}$$

$$\frac{360}{12} = \frac{12P}{12}$$

$$30 = P$$

$$\begin{aligned} Q_d &= 300 - 4(30) \\ Q_d &= 300 - 120 \\ \underline{Q_d} &= \underline{180} \end{aligned}$$

(a) සමතුලිත මිල රු.30
සමතුලිත ප්‍රමාණය ඒකක 180

$$\frac{\Delta Q_d}{\Delta p} \times \frac{p}{Q}$$

$$\text{(b)} -4 \times \frac{30}{180} = \frac{-4}{6} = \underline{-0.66}$$

(ii)

$$\begin{aligned} \text{(a)} \quad Q_s &= -60 + 8(P - t) \\ Q_{s1} &= -60 + 8(P - 6) \\ Q_{s1} &= -60 + 8P - 48 \\ \underline{Q_{s1}} &= \underline{-108 + 8P} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{(b)} \quad Q_d &= Q_{s1} \\ 300 - 4P &= -108 + 8P \end{aligned}$$

$$\frac{408}{12} = \frac{12P}{12}$$

$$34 = P$$

ගෙවුම්කරු ගෙවන මිල = රු.34

(c) ඒකකයකට ගැනුම්කරු ගෙවන ඒකක බද්ද

$$\text{රු.34} - \text{රු. 30} = \underline{\text{රු.4.00}}$$

$$\text{(d)} \quad Q_{d1} = 300 - 4P$$

$$Q_{d1} = 300 - 4(P+t)$$

$$Q_{d1} = 300 - 4(P+6)$$

$$Q_{d1} = 300 - 4P - 24$$

$$Q_{d1} = 276 - 4P$$

$$Q_{d1} = Q_s$$

$$276 - 4P = -60 + 8P$$

$$276 + 60 = 12P$$

$$\frac{336}{12} = \frac{12P}{12}$$

$$රු.28 = P \text{ විකුණුම්කරුට ලැබෙන මිල}$$

(iii) අභිමි වන සුභ සාධනය

බද්දට පසු සමතුලිත ප්‍රමාණය 164 (ඒකක)

බද්දට පෙර සමතුලිත ප්‍රමාණය 180 (ඒකක)

$$\frac{\text{සමතුලිත ප්‍රමාණ වෙනස} \times \text{ඒකක බද්ද}}{2}$$

$$\frac{16 \times 3}{2} = \underline{\text{රු.48 (අධි බදු බර)}}$$

2. (i) $Q_s = -60 + 8P$

$$\frac{\Delta Q_s}{\Delta p} \times \frac{P}{Q} = 8 \times \frac{30}{180} = \frac{8}{6} = \underline{1.33}$$

$$(ii) \text{ පාරිභෝගික අතිරික්තය} = \frac{(\text{උපරිම ඉ.මිල} - \text{සමතුලිත මිල}) \times \text{සමතුලිත ප්‍රමාණය}}{2}$$

$$= \frac{(70 - 30) \times 180}{2}$$

$$= \frac{20 \times 180}{2}$$

$$= \underline{\text{රු. 3600}}$$

$$\text{නිෂ්පාදන අතිරික්තය} = \frac{(\text{සමතුලිත මිල} - \text{අවම සැපයුම් මිල}) \times \text{සමතුලිත ප්‍රමාණය}}{2}$$

$$= \frac{(30 - 7.50) \times 180}{2}$$

$$= \frac{22.50 \times 180}{2}$$

$$= \underline{\text{රු. 2025}}$$

$$\text{ආර්ථික අතිරික්තය} = \text{රු. 3600} + \text{රු. 2025}$$

$$= \underline{\text{රු. 5625}}$$

$$\begin{array}{lll}
 \text{(iii)} & Q_S = -60 + 8p & Q_d = Q_s & Q_d = 300 - 4(34) \\
 & Q_S = -60 + 8(p - t) & 300 - 4p = 108 + 8p & Q_d = 300 - 136 \\
 & Q_S = -60 + 8(p - 6) & \frac{408}{12} = \frac{12p}{12} & Q_d = \underline{164} \\
 & Q_S = -60 + 8p - 48 & \underline{34 = p} & \\
 & Q_S = 108 + 8p & &
 \end{array}$$

පාරිභෝගිකයා / ගැනුම්කරු දරණ බදු ප්‍රමාණය රු. $4 \times 164 = \underline{\text{රු. } 656.00}$

නිෂ්පාදකයා දරණ බදු ප්‍රමාණය රු. $2 \times 164 = \underline{\text{රු. } 328.00}$

(iv) රජයේ බදු ආදායම රු. $6 \times 164 = \text{රු. } 984.00$

(v) බද්දට පසු පාරිභෝගික අතිරික්තය

$$\frac{(\text{උපරිම ඉල්ලුම් මිල} - \text{නව සමතුලිත මිල}) \times \text{නව සමතුලිත ප්‍රමාණය}}{2}$$

$$\frac{(75 - 34) \times 164}{2}$$

$$\frac{41 \times 164}{2} = \frac{6724}{2} = \underline{\text{රු. } 3362.00}$$

නිෂ්පාදන අතිරික්තය

$$\frac{(\text{නිෂ්පාදකයාට ලැබෙන මිල} - \text{අවම සැපයුම් මිල}) \times \text{නව සමතුලිත ප්‍රමාණය}}{2}$$

$$\frac{(28 - 7.5) \times 164}{2} = \underline{\text{රු. } 1681.00}$$

$$3. \quad Q_d = 300 - 4p$$

$$Q_d = -60 + 8p$$

- (i) 1. අධි ඉල්ලුම් තත්වයක් ඇති වීම.
2. නීති විරෝධී කළුකර්ම මිලකට භාණ්ඩ අලෙවි කිරීම.
3. වෙළෙඳපොළේ භාණ්ඩ හිඟයක් ඇති වීම.
4. නිෂ්පාදකයින්ගේ ලාභ සීමා වන නිසා නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රය තුළ ආයෝජන සීමා වීම.
5. පාරිභෝගික හා නිෂ්පාදන අතිරික්තයට ඇති වන අයහපත් බලපෑම නිසා සමාජ සුබසාධනයට හානි වීම.

(ii)

උපරිම මිලේ දී සපයනු ලබන සැපයුම් ප්‍රමාණය

$$a) Q_d = 300 - 4p \quad b) Q_s = -60 + 8(25)$$

$$Q_d = 300 - 4(25) \quad Q_s = -60 + 200$$

$$Q_d = 300 - 100 \quad Q_s = 140$$

$$Q_d = 200$$

$$\text{අධි ඉල්ලුම} = 200 - 140$$

$$= 60 \text{ ඒකක } 140\text{ක් ඉල්ලුම් කරනු ලබන මිල}$$

$$140 = 300 - 4p$$

$$140 - 300 = -4p$$

$$\frac{-160}{-4} = p$$

$$= \underline{\underline{රු.40.00 \text{ කළු කඩ මිල}}}$$

(iii) 1. සලාක පත් යොදා ගැනීම.

2. පෝලිම් ක්‍රමය

3. අල්ලස් මගින් සලාක කිරීම.

4. වෙනත් භාණ්ඩ සමඟ සම්බන්ධ කොට සලාක කිරීම.

5. කළු කඩ මිල

(iv)

$$Q_d = 300 - 4(25)$$

$$Q_d = 300 - 100$$

$$Q_d = 200$$

$$Q_s = -60 + 8(25)$$

$$Q_s = -60 + 200$$

$$Q_s = 140$$

$$\text{අධි ඉල්ලුම} = \text{ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය} - \text{සැපයුම් ප්‍රමාණය}$$

$$= 200 - 140$$

$$\text{අධි ඉල්ලුම} = 60 \text{ ඒකක}$$

(v) උපරිම මිලට පෙර සමතුලිත ප්‍රමාණය

$$Q_d = Q_s$$

$$300 - 4P = -60 + 8p$$

$$\text{සමතුලිත මිල } රු.30 \text{ සමතුලිත ප්‍රමාණය ඒකක } 180$$

උපරිම මිලේදී සැපයුම් ප්‍රමාණය

$$Q_s = -60 + 8(25)$$

$$Q_s = -60 + 200$$

$$Q_s = 140$$

$$180 - 140 = \text{සැපයුම් ප්‍රමාණය ඒකක } 40 \text{ කින් අඩුවේ.}$$

$$4) \quad Q_{S1} = -60 + 8(P+S)$$

$$Q_{S1} = -60 + 8(P+S)$$

$$(i) \quad Q_{S1} = -60 + 8P + 48$$

$$Q_{S1} = -12 + 8P$$

$$Q_d = Q_{S1}$$

$$300 - 4p = -12 + 8p$$

$$\underline{312} = \underline{12p}$$

$$12 \quad 12$$

$$Q_d = 300 - 4(26)$$

$$Q_d = 300 - 104$$

$$Q_d = 196$$

සමතුලිත මිල රු. 26

සමතුලිත ප්‍රමාණය ඒකක 196

(ii)

සහනාධාරයට පසු

$$\text{පාරිභෝගික අතිරික්තය} = \frac{(\text{උ.ඉ.මිල} - \text{නව සමතුලිත මිල}) \times \text{නව සමතුලිත ප්‍රමාණය}}{2}$$

$$= \frac{(75 - 26) \times 196}{2}$$

$$= \frac{49 \times 196}{2} = \underline{\underline{4802}}$$

$$\text{නිෂ්පාදන අතිරික්තය} = \frac{(\text{සැපයුම්කරු ලබන මිල} - \text{අවම සැ.මිල}) \times \text{නව සමතුලිත ප්‍රමාණය}}{2}$$

$$\text{සැපයුම්කරු ලබන මිල} = \text{රු.} 26 + 6 = \text{රු.} 32 \quad = \frac{(32 - 7.50) \times 196}{2} =$$

$$= \frac{24.50 \times 196}{2} = \frac{4802}{2} = \underline{\underline{2401}}$$

(iii) සහනාධාරයට පසු

ගැනුම්කරු ගෙවන මිල රු. 26

සැපයුම්කරු ලබන මිල රු. 26 + රු. 6 = රු. 32

$$(iv) \text{රජයේ පිරිවැය} = \text{රු.} 6 \times 196 = \underline{\underline{1176}}$$

(v)

$$\text{අහිමිවන සුභසාධනය} = \frac{\text{සමතුලිත ප්‍රමාණයේ වෙනස} \times \text{සහනාධාරය}}{2}$$

$$= \frac{16 \times 6}{2} = \underline{\underline{48}}$$

5)

(i) ආධාරක මිල යටතේ ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය

$$Q_d = 300 - 4(40)$$

$$Q_d = 300 - 160$$

$$Q_d = 140$$

සැපයුම් ප්‍රමාණය

$$Q_s = -60 + 8(40)$$

$$Q_s = -60 + 320$$

$$Q_s = 260$$

$$\text{අධි සැපයුම් ප්‍රමාණය} = 260 - 140$$

$$= 120 \text{ ඒකක}$$

$$\text{රජයට දැරීමට සිදුවන පිරිවැය} = 120 \times 40$$

$$= \underline{\underline{\text{රු.4800}}}$$

(ii) මිල ආධාරක ප්‍රතිපත්තිය යටතේ

පාරිභෝගික අතිරික්තය

$$\frac{(\text{උ.මිල} - \text{ආධාරක මිල}) \times \text{ආධාරක මිල යටතේ ඉ. ප්‍රමාණය}}{2}$$

$$\frac{(75 - 40) \times 140}{2} = \frac{4900}{2} = \underline{\underline{\text{රු.2450}}}$$

නිෂ්පාදක අතිරික්තය

$$\frac{(\text{ආධාරක මිල} - \text{අ.සැ.මිල}) \times \text{ආධාරක මිල යටතේ ඉ. ප්‍රමාණය}}{2}$$

$$\frac{(40 - 7.50) \times 260}{2} = \frac{8450}{2} = \underline{\underline{\text{රු.4225}}}$$

(iii)

1. තොග සමුච්චනය වීම.
2. සේවා සම්බන්ධයෙන් ගත් කළ විරැකියාව වැනි ගැටළු ඇති වීම.
3. අධි ආයෝජන තත්ත්වයක් ඇති වීම.
4. සමාජ සුභසාධනයට බලපෑම් ඇති වීම.
5. අධි සැපයුම් තත්ත්වයක් ඇති වීම.

(iv)

1. අතිරික්ත ගබඩා කිරීම
2. අතුරු නිෂ්පාදනය
3. පවත්නා ඉල්ලුම ප්‍රවර්ධනය
4. අපනයනය

A/L NOTE BOOK

All about AL Notes ready for GCE AL Examination

DOWNLOAD

Notes

Short Notes

Unit Test Papers

Term Test Papers

From

www.ALNoteBook.com

Your Ultimate Resource for GCE A/L Notes and Study Guides

"The A/L notebook website is a dedicated online platform designed to provide comprehensive study materials and notes specifically tailored for students preparing for the General Certificate of Education Advanced Level (GCE A/L) examinations for free. The website offers a wide range of resources, including detailed subject notes, past exam papers, practice questions, and study guides. These materials cover various subjects and are curated by experienced educators to ensure they align with the curriculum and exam requirements."